

## **“Aprūpētāja” PROGRAMMAS APRAKSTS**

### **Profesionālās izglītības programmas mērķis**

Izglītības procesā sagatavot kvalificētu aprūpētāju, kurš:

- palīdz personām, kuras pašas vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nevar vai kurām ir grūtības sevi aprūpēt, nodrošināt savas pamatvajadzības, saņemt nepieciešamos pakalpojumus, kā arī uzturēt klienta saistību ar apkārtējo vidi;
- ir nodarbināts klientu dzīves vietās un sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās, kur klientu aprūpi veic atbilstoši aprūpes plānam, klienta individuālajām vajadzībām, attīstības līmenim, vecumam un sociālā darba speciālista norādījumiem.

### **Profesionālās izglītības programmas sasniedzamie mācīšanās rezultāti**

Izglītības procesā dot iespējas apgūt zināšanas, prasmes un kompetences:

1. Nodrošināt pamatvajadzības atbilstoši klienta individuālajam aprūpes plānam, attīstības līmenim un vecumam un sociālā darba speciālistu norādījumiem:
  - sagatavoties aprūpes procesa veikšanai;
  - palīdzēt klientam noģērbties un apģērbties;
  - nodrošināt šķidruma uzņemšanu mazkustīgiem klientiem un klientiem ar kognitīviem traucējumiem;
  - gatavot/sildīt ēdienu;
  - barot klientu;
  - asistēt veselības aprūpes speciālistam klienta barošanā ar zondi;
  - nodrošināt klientam pilnvērtīgu miegu un atpūtu;
  - nodrošināt klientam apstākļus urinācijas un defekācijas veikšanai;
  - veikt klienta izdalījumu savākšanu;
  - sniegt klientam empātisku, ētisku un psihoemocionālu atbalstu.
2. Nodrošināt higiēnas procedūras atbilstoši klienta attīstības līmenim un vecumam:
  - sagatavoties klienta mazgāšanai;
  - sagatavoties ikdienas higiēnas procedūru veikšanai;
  - veikt klienta mutes dobuma kopšanu un zobu protēžu tīrīšanu;
  - veikt klienta sejas un galvas kopšanu;
  - kopt sejas apmatojumu;
  - veidot matu sakārtojumu;
  - veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu;
  - mazgāt klienta ķermeni;
  - veikt klienta muguras norīvēšanu;
  - kopt klienta rokas un roku nagus;
  - kopt klienta kājas un kāju nagus;
  - veikt klienta starpenes aprūpi;
  - veikt klienta ar inkontinenci aprūpi;
  - veikt klienta ķermeņa veļas maiņu;
  - veikt klienta gultas klāšanu un gultas veļas maiņu;
  - pozicionēt klientu.
3. Nodrošināt individuālās vajadzības atbilstoši klienta attīstības līmenim un vecumam:
  - palīdzēt izklūt/ieklūt gultā, apsēsties, atgulties;
  - palīdzēt klientam izmantot tehniskos palīgīdzekļus;
  - palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās, izmantojot mobilitātes palīgīdzekļus;
  - pavadīt klientu uz dažādiem pasākumiem vai klientam svarīgām vietām;
  - dokumentēt klienta aprūpes gaitu un veselības stāvokļa izmaiņas;
  - novērot klienta veselības stāvokli;
  - sniegt atbalstu medikamentu uzņemšanā klientam;

- kopt/uzturēt klienta tehniskos palīglīdzekļus;
  - veikt paliatīva klienta aprūpi;
  - veikt klienta pēcnāves aprūpi savas kompetences ietvaros.
4. Veikt ikdienas darbus mājas apstākļos un ārpus klienta mājokļa:
- pasūtīt laikrakstus, žurnālus;
  - palīdzēt sagatavot korespondenci vai sūtījumu, sagatavojot to atbilstoši klienta norādījumiem;
  - veikt klientam nepieciešamos pirkumus un to piegādi;
  - sniegt atbalstu klientam mājdzīvnieku kopšanā;
  - veikt dzīvojamo telpu, sanitāro mezglu un palīgtelpu uzkopšanu;
  - veikt sadzīves atkritumu šķirošanu, iznešanu;
  - nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu;
  - mazgāt traukus/kopt virtuves inventāru un sadzīves tehniku;
  - piegādāt telpās kurināmo un kurināt krāsnis;
  - veikt ūdens piegādi telpās un izlietotā ūdens iznešanu;
  - kopt klienta apavus;
  - palīdzēt klientam sakārtot personīgās mantas;
  - kopt istabas augus;
  - veikt klienta ledusskapja atkausēšanu un mazgāšanu.
5. Uzturēt dzīves kvalitāti:
- veicināt klienta dzīves aktivitātes;
  - noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu;
  - atbalstīt klientu aktivitātēs, atpūtā un hobijs;
  - veicināt klienta atbildību par līdzdarību garīgajā, fiziskajā un sociālajā pašaprūpē.
6. Veidot/nodrošināt drošu vidi pakalpojuma sniegšanas laikā:
- veikt telpu iekārtošanu klienta drošas vides veidošanai;
  - veicināt elektroniskās uzraudzības pakalpojuma pieejamību;
  - ievērot klienta tiesības un drošību aprūpes laikā;
  - ievērot sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna režīmu.
7. Veidot starppersonu un starpprofesionālo sadarbību klienta interesēs:
- sadarboties ar klienta atbalsta sistēmām – personām, iestādēm, speciālistiem un pakalpojumu sniedzējiem;
  - sadarboties ar aprūpes procesā iesaistītajām pusēm;
  - informēt klientu par aprūpes procesā iesaistīto speciālistu un citu pakalpojumu sniedzēju mērķiem un uzdevumiem;
  - informēt klienta aprūpē iesaistītos piederīgos.
8. Sniegt pirmo palīdzību:
- konstatēt veselības stāvokļa izmaiņas;
  - sniegt pirmo palīdzību kompetences ietvaros.
9. Profesionālās darbības pamatprincipi, darba un vides aizsardzības prasības:
- ievērot darba drošības un vides aizsardzības prasības;
  - ievērot darba tiesisko attiecību normas;
  - ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus;
  - prast sazināties ar klientu viņam saprotamā veidā;
  - plānot darba uzdevuma izpildi;
  - ievērot profesionālās ētikas normas un pozitīvas komunikācijas principus;
  - pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.